

จิตรกรรมไทยแบบประเพณี

นำเสนอดเมือง : 3 ม.ค. 2551

จิตกรรมไทยแบบประเพณี โดย นายสันติ เล็กสุขุม

จิตกรรมหรือภาพเขียนในประเทศไทยมีอยู่เมื่อหลายพันปีมาแล้ว เป็นภาพเขียนในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ คือก่อนที่จะเกิดจิตกรรมไทยแบบประเพณี

ผู้คนสมัยก่อนประวัติศาสตร์เชี่ยวนภาคบุนพันธ์ถ้า เพิงพา เช่น
ภาพที่เกี่ยวกับการถล่าด้วยกระสุน หรือพิธีกรรม ซึ่งนักวิชาการในปัจจุบันแม้ว่ายังอธิบายให้ชัดเจนไม่ได้
แต่ภาพเช่นนี้แก่เหล่านักชี้ยว่าเรานำกิจกรรมทางสังคมของคุณในยุคหนึ่ง เช่น หากเป็นภาพการถล่าด้วยกระสุน หรือการเพาะปลูก ผู้คนในยุคหนึ่งก็ยอมมีวิถีชีวิตในระดับสังคมลาสตัว หรือระดับสังคมเกษตรกรรม
ซึ่งมีพัฒนาการทางเทคโนโลยีสูงขึ้นอีกด้วยหนึ่ง เป็นตน

ภาพเขียนเหล่านี้ยังไม่มีระเบียบแบบแผนชัดเจน องค์ประกอบภาพซึ่งมีรูปบุคคลกริยาท่าทางต่างๆ หรือรูปสัตว์ ที่ล้วนเขียนขึ้นอย่างอิสระ ไม่ถูกต้องตามสัดส่วนสรีระ คงเป็นจิตใจเพื่อสื่อความในหมู่เหลาของตน

ภาษาเขียนในสมัยก่อนประวัติศาสตร์
เกิดจากการใช้เครื่องมือที่อาจเป็นกิ่งไม้ทุบปลایให้แตกเป็นฝอย
ใช้เป็นแปรรูปเพื่อจมสีเขียนภาษาพู่กัน หรือร่องรอยให้เป็นรูปทรงอย่างคร่าวๆ นอกจากนี้ยังมีการพ่นสี
คงเป็นการรองรูปไว้ในปากแล้วพ่นออกมานะก็เป็นสีที่คงอยู่ได้ไม่ช้านาน หรือพ่นโดยผ่านกระบอกไม่ลงบนมือซึ่งทำหัวบนแผ่นก็จะได้รูปมือ
ตลอดจนพิมพ์พาทหับ เช่น
ทำฟันมือที่ชุมสีลงบนแผ่นรูปให้เกิดเป็นรูปรอยฝ่ามือบางแห่ง ได้พบว่ามีการเขียนแต่งเติมให้เป็นรูปมือที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
การสะบัดสีให้เป็นรูปรอยตาราง ก็มีอยู่ด้วย

๒๘๙

- จิตรกรรมในพtherapy

จิตวิกรรมในพทศานา

เริ่มสัมปรัชต์ศัตรุเมื่อวันนั้นรวมทางศาสนาแพร่หลายเข้ามาศึกปกรณ์ และภาษาหนังสือ ก็ยอมแพ้ภาษาอูมารอมกันนั้นด้วยศักดิ์ปกรณ์เป็นอุปกรณ์สำคัญในการสร้างโฉมเพิ่มเติมการถ่ายทอดภาษาพูดและภาษาเขียนด้วย ภาษาภาพ กล่าวคือ เล่าเรื่องด้วยภาพ เพื่อให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในศาสนาในหมู่ประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

แหล่งกำเนิดศาสนานี้เป็นภาษาอินเดีย อย่างไรก็ตาม อินเดียและประเทศไทยมีความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน การค้าและแลกเปลี่ยนวัฒนาการที่มีมาตั้งแต่โบราณ ทำให้เกิดการผสมผสานทางศาสนา ดังนั้น จึงมีลักษณะทางศาสนาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น การบูชาพระพุทธรูปในประเทศไทย หรือการบูชาพระในอินเดีย ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในพิธีกรรมทางศาสนา

ศิลปกรรมในวัฒนธรรมทางทุกวาระ ทำหน้าที่ถ่ายทอดคำสอนในพุทธศาสนาให้เป็นรูปธรรม เช่น สร้างพระพุทธรูป หรือสร้างงานประติมากรรมลงเรื่องในศาสนา เช่น พุทธประวัติชาดก โถยะลัทธิลงบนพื้น หรือใช้ปูนน้ำ รวมทั้งสร้างอาคารศาสนสถานที่ก่อด้วยอิฐ ประภูมิเป็นหลักฐานของร้อยให้เห็นอยู่ แต่ไม่เหลือปรากฏหลักฐานทางด้านจิตกรรม คงชำรุดเสียหายไปหมดแล้ว เพราะงานจิตกรรมเขียนด้วยวัสดุที่ไม่คงทน ถูกเผาถูกฝนไม่นานก็หมดไป

สมัยสุขทัยเริ่มต้นมีร้าวป่วยพุทธศาสนาที่ ๑ มีการติดต่อเกี่ยวกับพุทธศาสนาของประเทศไทย จิตกรรมของสมัยสุขทัยจึงมีสวนคายคัลลิ่งกับจิตกรรมของลังกา และพม่าอย่าง แต่ยังมีเอกลักษณ์ของตนเองที่เดนชัดเป็นพิเศษตามลักษณะไทย มีการสืบทอดผ่านมาสู่มัยการกรุงศรีอยุธยา จนถึงมัยการกรุงรัตนโกสินทร์

การติดต่อกับต่างบ้านด่างเมืองนำพาให้มีการค้ายา-รับอิทธิพลทางด้านศิลปวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน จิตกรรมไทยแบบประเพณีได้รับอิทธิพลจากศิลปะจีนที่เข้ามาผสมผสานตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาฯแล้ว และเดนช์มากในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ครั้งรัชกาลพระบาทสมเด็จฯ-พระนั่งเกล้าเจ้าอยุธ้า เพื่อรวมมีการติดตอความรู้กับประเทศไทยจีโนไท่ไกลชีดยังภาครดีด จนกระทึ่งในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยุธ้า บทบาทอย่างมากมายขึ้นอิทธิพลตะวันตกซึ่งมีผลต่อใจมนุษย์ของจิตกรรมไทยแบบประเพณี การผสมผสานครั้งนี้ได้ทำให้ลักษณะแบบประเพณีแปรเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว จนในที่สุดก็กลายมาเป็นลักษณะสากล หรือที่เรียกว่าจิตกรรมรวมสมัยในปัจจุบัน

ข้อมูลจาก www.sanook.com